

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Import helyett export

Nagy lehetőségek a nemesgázoknál

Azt gondolná az ember: ilyen szűkös esztendőekben, mint amilyenekben élünk, mindenki igyekszik ésszerűen takarékoskodni. Amikor aztán ennek ellenkezőjéről érkezik hír — meglepődünk. Szegénységben pazarolni? Igen. Előfordul. Ilyennek látszik például a hazai oxigéngyártás, mivelhogy közben levegőbe engedik az egyébként jól hasznosítható nitrogént és nemesgázokat. Ugyanakkor nitrogént, argont, kriptonot importálunk. E feszültség feloldására program készült, pontosabban: egy koncepció amely újra fogalmazza a magyar ipari gázgyártást és felhasználást.

Pillanatnyilag hozzávetőlegesen harminc kis- és tizenegy nagyobb teljesítményű oxigén-előállító berendezés működik idehaza. Arra szolgálnak, hogy a levegőt szétválasszák oxigénné, nitrogénné és argonra, de közben sok villamos energiát használnak el. A kinyert oxigént a vaskohászat és a vegyipar hasznosítja elsődlegesen. A jelenlegi gyakorlat gazdaságtalanságát csak fokozza, hogy a levegőszétválasztó berendezések általában elavult technológiát képviselnek, alacsony teljesítményt nyújtanak, magas az üzemeltetési költségük és létszámgigényük.

Erre alapozott az Energia-gazdálkodási Intézet koncepciója. Javasolták, hogy a Dunai Vasmű három,

KA-5 típusú levegőszétválasztóját lassák el olyan kiegészítő berendezéssel, hogy lehetővé váljon az ipari gázok komplex hasznosítása. A beruházás elkészülte után évente csaknem 28,4 millió köbméter nagy tisztaságú oxigént, 516 millió köbméter közepes tisztaságú nitrogént, 4,5 millió köbméter nagy tisztaságú argont, továbbá a hazai lámpagyártás igényét kielégítő kriptonot és xenont nyerne a népgazdaság.

Vagyis, nem kellene argont és kriptonot külföldre vásárolni, hanem Magyarországra exportálhatna. A nemesgázokat a lámpa-, a minőségi acél, az elektronikai termékek gyártása során használhatná fel az ipar. (Megkezdődtek a tárgyalások a xenont és kriptonot kinyerő készülékek vásárlásáról.) Minimálisra lennének csökkenthető az acélpalackos gázszállítás, mert bizonyos mennyiségű oxigén és nitrogén cseppfolyósítás után viszonylag könnyen szállítható tankautóval. Ennek következtében legalább 1800 ember munkát veszne el a gyári Rába-gyár alól, és lenne átirányítható máshová. Felszabadulna több mint nyolcszáz, egyenként tíztonnás, tehergépkocsi, amelyek eddig gázpalackokat szállítottak. Egy hír szerint a győri Rába-gyár vállalná a tartálykocsik gyártását.

A folyékony nitrogén létezését lehetőséget nyújtana hűtőanyagként beállítására. Pé-

dául a málnaföld szélén, ahol szedés után azonnal fagyasztható lenne a gyümölcs. Egy kilogramm málna fagyasztásához elegendő egy kilogramm folyékony nitrogén, ez 4-5 forintba kerülne, míg a fagyasztott málna kilója 2-2,5 dollár, a lémálna viszont mindössze 0,8 dollár. Az adatok önmagukért beszélnek.

Nitrogénnel más élelmiszerek is hűthetők, tejtermékek vagy szárnyasok például. A kecskeméti baromfiipari vállalat vállalkozna szárnyasok próbafagyasztására. Megvalósulhatna az élelmiszergyártók és kereskedők között az oly régóta óhajtott hűtőlánc. A nitrogént jól hasznosíthatja még egyéb mellett az üveg-, a gépipar, és az elektronika.

„Az olajtársaságok több kőolajat vagy petróleumgázokat kapnak régi és nehezen művelhető mezőkből a nitrogénnek vagy széndioxidnak a kutakban történő befúvatásával. Továbbá nitrogént használhatnak fel az olajtartályok nyomásfenntartására, vagy az olaj viszkozitásának megváltoztatására a termelés ösztönzésére... Eddig mintegy 20 nitrogéninjektálási tervet írtak alá az olajtársaságok részéről az USA-ban...” olvashattuk az ismert gazdasági angol hetilapban, a The Economistban.

Az EGI koncepció is foglalkozott ezzel a lehetőséggel. Javasolták, hogy vezetékrendszer vigye Algyőig a nitrogént. Az Országos Kőolaj- és Gázipari Trószát viszont — francia szakvéleményre is hivatkozva — úgy véli, óvatosan kell közelíteni a nitrogén injektálásához, mert egyebek mellett a nitrogén eloszlása nem lesz egyenletes, továbbá a „felszabaduló” földgáz alacsony kalóriaértékű. Szerintük egyedül a nagy- és közepes léptékű kutaknál tudnák ezt a megoldást alkalmazni, ott viszont van széndioxid, ami betölti az intergáz szerepét. Mindenesetre elgondolkoztató, hogy ma például a Dunai Kőolajfinomító — mint ahogy több más vállalat is — földgáz elégetésével állítja elő az intergázt (védőgáz), amely nitrogénnel helyettesíthető lenne, és csupán a DKV-nál évente 8,3 millió köbméter földgázt takaríthatna meg az ország.

Horváth Teréz

Számítógépben a téeszék mérlege

Számítógépben tárolják a Fejér megyei termelőszövetkezetek gazdálkodási mérlegének adatait. A számítógépes mérlegegyeztetést az idén először alkalmazzák a megyében. A területi termelőszövetkezetek székfőnökei, valamint az adonyi Március 21-e Termelőszövetkezetben működő számítógépes központban naponta 19-11 gazdasági szakemberei írják gépbe az adatokat amelyeket másnap a Pénzügyminisztérium ellenőrzési igazgatóságának revizorai a gazdaságok könyvviteli szakembereivel együtt közösen

Ez a műszer méri a napsugárzást

A „szférák üzenetét” a földön lokátor rögzíti

Ebben a viharos télen egyre többször csörög a szegedi meteorológiai állomás telefonja: mi várható, lesz-e még szél, meddig tart a hideg. A Bajai úti kirendeltség azonban prognózissal, „Időjárásjelző” nem foglalkozik. Helyette alapos vizsgálataknak vetik alá a földfelszín és a magaslégtér mindennemű jelenségét — ha lenne ilyen, az UFO-kat is észlelni tudnák — majd a laikus számára kusza hieroglifáknak tűnő módon rögzítik értékkel ezeket.

Az időjelző állomás észleli a felhőzet változásait, a légtömegek mozgását, a lehulló csapadék mennyiségét, a napsütéses órák számát, a légnyomást és per-

sze a hőmérsékletet mérik-rögzítik-elemzik. A február 3-i nagy szélviharban — a szélirő berendezés segítségével az utókor számára fennmaradt táblázat szerint — a legerősebb szélhőkés 120,24 kilométeres óránkénti sebességgel támadt. Ottjártunkkor a hőmérőházikókban elhelyezett műszerek — 13,5 fokot mutattak. Ehhez hozzászámítva a csipős szeleket — ugyancsak reszketünk a „prérin”. A meteorológusok történelem szerint 1956-ban volt utoljára hasonló időszakban ilyen hideg. Jobb dolguk csak a tavaszt a talaj mélyebb rétegeiben váró állatoknak van: 2 méterrel a felszín alatt plusz 7 fok a hőmérséklet. Az állomásról naponta

kétszer műszerekkel felszerelt ballont bocsátanak fel. Ezek a berendezések a légkör magasabb rétegeit szondázzák: 30-32 ezer méterig tudja a léggömb „megüzenni” a hőmérsékletet, a nedvességtartalmat, a szél irányát és erősségét. Ennek elcsúsorban a repülésmeteorológiai prognózis szempontjából van jelentősége. A műszerek jeleit bonyolult lokátor veszi, rögzíti — az elemzés a meteorológusok dolga. A szerkezetüket névleg egvértelmű a befőttesüveg-beli béka ideje lejárt. Spárgafarkú facsacsit sem láttam az állomásban. Az sem csalpedig, de a gépek pontosabban. Reméljük, az elemzők sem tévednek... Regős Éva

Tavasza, nyárra

A szőregi Virág-, Disznóvénny Áfész-ben már a tavasznyárra gondolnak: exportra kötözzetik a rózsatöveket — majd nem mind Ausztriába utazik — csomagolják az amarüllis- és kardvirággyökereket. Közben készülnek a Hungexpo-kiállításra, a Skála-bemutatóra. Leghűségesebb vásárlói, az osztrákok mellett, a franciák az olaszok és a hollandok de exportálnak az NSZK-ba, Csehszlovákiába is. A felvételeken: a csomagoló Béke szocialista brigád

Szójatermelés

Országos szójatanácskozás kezdődött hétfőn Harkányban. A háromnapos szakmai konferencián, amelynek munkájában jogoszláv kutatók is részt vesznek, a nagyüzemi szójatermelés helyzetét és jövőjét vitatják meg a szakemberek. Magyarországon 1974-ben kezdődött meg az állatok takarmányozásában és újabban az emberi táplálkozásban is fontos szerepet játszó fehérjenövénytermelése. Harkányban értékelik a szójaipar program tízéves eredményeit és tapasztalatait, s tanácskoznak a fejlesztésről.

Megszépül a hétforrás környéke Társadalmi munka Kőszegért

Nagy hagyományai vannak Kőszegen az önzetlenül végzett városépítő-, gazdálkodó társadalmi munkának. A nyugati határszéli kisvárosban az elmúlt évben minden eddiginél több, 28,7 millió forint értékű társadalmi munkát végzett a lakosság, s ennek eredményeként több olyan létesítmény építését, felújítását tudták megvalósítani, amelyek pénzügyi források hiányában csak kevésbé készültek volna el. E tevékenységben különösen a tanácstagok, a népfőbizottságok tagjai és a szocialista brigádok mutatnak példát. Bevált kezdeményezés, hogy minden jelen-

több feladat elvégzésére a tanács társadalmi szerződést köt a szocialista brigádokkal, üzemi és más kollektívákkal. A szerződésben pontosan rögzítik, hogy milyen jellegű és mennyi munkát vállalnak, milyen erővel vesznek részt a munkában. A város lakói erre az évre eddig már mintegy tizenhétmillió forint értékű társadalmi munkára vállalkoztak. A társadalmi munkatervben szerepel többek között a csónakázó környékének fejlesztése, sportpályák, játszótérek építése, járdasítás, parkosítás, fásítás, az őrdei tornapálya, a hétforrás környékének felújítása.

Hazánkban idén először

Hivatalos szépségverseny

Hétfőn a Buda Penta Szállóban sajtótájékoztatót tartottak a két esztendője működő Magyar Média Választó tevékenységéről, és idej programjairól. Bejelentették, hogy idén először szerveznek hazánkban hivatalos szépségversenyt. Ez az európai szépség-

ségkirálynő-választások egyik állomása lesz, és a magyar győztes részt vesz a „Miss Európa” versenyen. A szépségversenyre bárki jelentkezhet aki hajadon 16 életévét betöltötte, de még nem múlt el 27 éves, és legalább 160 centiméter magas.